

DIREKTIVA 2014/36/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 26. veljače 2014.****o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja u svrhu zapošljavanja u statusu sezonskih radnika**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 79. stavak 2. točke (a) i (b),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Za postupnu uspostavu područja slobode, sigurnosti i pravde, Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđaju se mjere koje treba donijeti u području azila, useljavanja i zaštite prava državljana trećih zemalja.
- (2) UFEU-om je predviđeno da Unija razvija zajedničku politiku useljavanja čiji je cilj u svim fazama osigurati učinkovito upravljanje migracijskim tokovima i pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja koji zakonito borave u državama članicama. U tu svrhu Europski parlament i Vijeće usvajaju mjere o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja i o utvrđivanju njihovih prava.
- (3) U Haškom programu koji je donijelo Europsko vijeće 4. studenoga 2004. navedeno je da će zakonite migracije imati važnu ulogu u unapređivanju gospodarskog razvoja te je od Komisije zatraženo da predstavi plan politike zakonite migracije, uključujući postupke za prihvata, koji omogućuje brzi odgovor na promjenjivu potražnju za radom migranata na tržištu rada.

(4) Europsko vijeće se 14. i 15. prosinca 2006. sporazumjelo oko niza mjera za 2007. godinu. Te mjere uključuju razvoj dobro vođenih politika zakonitog useljavanja koje u potpunosti poštuju nacionalne nadležnosti kako bi se državama članicama pomoglo u zadovoljavanju postojećih i budućih potreba za radnom snagom. Pozvalo je i na ispitivanje načina za olakšavanje privremene migracije.

(5) U Europskom paktu o useljavanju i azilu, koji je Europsko vijeće donijelo 16. listopada 2008., Unija i njezine države članice obvezuju se da će provoditi poštenu, učinkovitu i dosljednu politiku za postupanje s izazovima i mogućnostima u području migracije. Pakt je osnova zajedničke politike useljavanja vođene duhom solidarnosti među državama članicama i suradnjom s trećim zemljama te utemeljene na pravilnom upravljanju migracijskim tokovima, u interesu ne samo zemalja domaćina, nego i zemalja podrijetla te samih migranata.

(6) U Stockholmskom programu, koji je Europsko vijeće donijelo 11. prosinca 2009., priznato je da useljavanje radne snage može doprinijeti povećanju konkurentnosti i gospodarske vitalnosti te da će fleksibilne politike useljavanja, u kontekstu značajnih demografskih izazova s kojima će se Unija suočiti u budućnosti, uz povećanu potražnju za radnom snagom, dugoročno značajno doprinijeti gospodarskom razvoju i uspješnosti Unije. Također je istaknut značaj osiguravanja pravičnog postupanja prema državljanima trećih zemalja koji zakonito borave na državnom području država članica i povezivanja, u najvećoj mogućoj mjeri, migracije i razvoja. U njemu se Komisija i Vijeće pozivaju na nastavak provođenja Plana politike zakonite migracije navedenog u komunikaciji Komisije od 21. prosinca 2005.

(7) Ova Direktiva trebala bi doprinijeti učinkovitim upravljanjem migracijskim tokovima za posebnu kategoriju sezonske privremene migracije i osiguravanju pristojnih uvjeta života i rada za sezonske radnike određivanjem poštenih i transparentnih pravila za prihvata i boravak te utvrđivanjem prava sezonskih radnika, uz istodobno osiguravanje poticaja i zaštitnih mjera za sprečavanje prekoračenja boravka ili prelaska privremenog boravka u stalni boravak. Osim toga, pravila utvrđena u Direktivi 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ doprinijet će u sprečavanju da takav privremeni boravak postane neovlašten boravak.

⁽¹⁾ SL C 218, 23.7.2011., str. 97.

⁽²⁾ SL C 166, 7.6.2011., str. 59.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 5. veljače 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 17. veljače 2014.

⁽⁴⁾ Direktiva 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o minimalnim standardima za sankcije i mjere za poslodavce državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 168, 30.6.2009., str. 24.).

- (8) Države članice trebale bi provoditi ovu Direktivu bez diskriminacije na temelju spola, rase, boje kože, etničkog ili društvenog podrijetla, genetskih osobina, jezika, religije ili uvjerenja, političkih ili drugih mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije, posebno u skladu s Direktivom Vijeća 2000/43/EZ ⁽¹⁾ i Direktivom Vijeća 2000/78/EZ ⁽²⁾.
- (9) Ova Direktiva ne bi smjela dovoditi u pitanje načelo prema kojem građani Unije imaju prednost što se tiče pristupa tržištu rada država članica, kako je izraženo u odgovarajućim odredbama odgovarajućih akata o pristupanju.
- (10) Ova Direktiva ne bi smjela dovoditi u pitanje pravo država članica da odrede opseg prihvata državljana trećih zemalja koji na njihovo državno područje dolaze iz trećih zemalja radi sezonskog rada, kako je određeno u UFEU-u.
- (11) Ova Direktiva ne bi smjela utjecati na uvjete za pružanje usluga u okviru članka 56. UFEU-a. Ova Direktiva posebno ne bi smjela utjecati na uvjete zaposlenja koji se primjenjuju, na temelju Direktive 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, na radnike koje je poduzeće s poslovnim nastanom u državi članici uputilo na pružanje usluge na državnom području druge države članice.
- (12) Ova Direktiva trebala bi obuhvaćati izravne poslovne odnose između sezonskih radnika i poslodavaca. Međutim, ako nacionalno pravo države članice dopušta prihvata državljana treće zemlje u statusu sezonskih radnika putem zaposlenja ili agencija za privremeno zapošljavanje s poslovnim nastanom na njezinu državno područje te koje su u izravnom kontaktu sa sezonskim radnikom, takve agencije ne bi smjele biti isključene iz područja primjene ove Direktive.
- (13) Prilikom prenošenja ove Direktive, države članice trebale bi, prema potrebi nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima, navesti one sektore zaposlenja koji uključuju djelatnosti koje ovise o izmjeni godišnjih doba. Djelatnosti koje ovise o izmjeni godišnjih doba obično su značajne za sektore kao što su poljoprivreda i hortikultura, posebno za vrijeme sjetve ili žetve, ili turizam, posebno za vrijeme godišnjih odmora.
- (14) Ako je tako predviđeno nacionalnim pravom i u skladu je s načelom nediskriminacije utvrđenim u članku 10. UFEU-a, državama članicama dopušteno je primjenjivati povoljnije postupanje prema državljanima određenih trećih zemalja u usporedbi s državljanima ostalih trećih zemalja prilikom provedbe neobveznih odredaba ove Direktive.
- (15) Zahtjev za prihvata u statusu sezonskog radnika trebao bi biti moguć samo ako državljanin treće zemlje boravi izvan državnog područja država članica.
- (16) Trebalo bi biti moguće odbiti prihvata za potrebe ove Direktive na temelju valjano utemeljenih razloga. Posebno bi trebalo biti moguće odbiti prihvata ako država članica smatra, na temelju procjene činjenica, da dotični državljanin treće zemlje predstavlja potencijalnu prijetnju javnom poretku, javnoj sigurnosti ili javnom zdravlju.
- (17) Ova Direktiva ne bi smjela dovoditi u pitanje primjenu Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾.
- (18) Ova Direktiva ne bi smjela negativno utjecati na prava dodijeljena državljanima trećih zemalja koji u svrhu rada već zakonito borave u državi članici.
- (19) U slučaju država članica koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu, Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ (Zakonik o vizama), Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ (Zakonik o schengenskim granicama) i Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001 ⁽⁷⁾ primjenjuju se u cijelosti. U skladu s navedenim, za boravke koji nisu dulji od 90 dana, uvjeti za prihvata sezonskih radnika na državno područje država članica koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu uređuju se tim instrumentima, a ovom bi se Direktivom samo trebali uređivati kriteriji i zahtjevi za pristup zapošljavanju. U slučaju država članica koje ne primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u cijelosti, uz iznimku Ujedinjene Kraljevine i Irske, primjenjuje se samo Zakonik o schengenskim granicama. Odredbe schengenske pravne stečevine navedene u ovoj Direktivi pripadaju dijelu schengenske pravne stečevine u kojem Irska i Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluju te se stoga te odredbe na njih ne primjenjuju.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo (SL L 180, 19.7.2000., str. 22.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL L 303, 2.12.2000., str. 16.).

⁽³⁾ Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

⁽⁵⁾ Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL L 243, 15.9.2009., str. 1.).

⁽⁶⁾ Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o Zakoniku Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 105, 13.4.2006., str. 1.).

⁽⁷⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001 od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 81, 21.3.2001., str. 1.).

- (20) Kriteriji i zahtjevi za prihvata, kao i razlozi za odbijanje i oduzimanje ili neprodulejenje/neobnavljanje boravaka koji nisu dulji od 90 dana trebali bi biti utvrđeni u ovoj Direktivi, što se tiče zapošljavanja u statusu sezonskog radnika. Prilikom izdavanja viza za kratkotrajni boravak za potrebe sezonskog rada na odgovarajući se način primjenjuju relevantne odredbe schengenske pravne stečevine koje se odnose na uvjete za ulazak i boravak na državnom području država članica, kao i razloge za odbijanje, produlejenje, poništenje ili ukidanje tih viza. O svakoj odluci o odbijanju, poništenju ili ukidanju vize i razlozima na kojima se ona temelji posebno bi trebalo obavijestiti, u skladu s člankom 32. stavkom 2. i člankom 34. stavkom 6. Zakonika o vizama, podnositelja zahtjeva putem standardnog obrasca utvrđenog u Prilogu VI. Zakoniku o vizama.
- (21) Za sezonske radnike kojima je odobren prihvata za boravak dulji od 90 dana, ovom bi se Direktivom trebali utvrditi uvjeti za prihvata i boravak na državnom području te kriteriji i zahtjevi za pristup zapošljavanju u državama članicama.
- (22) Ovom bi se Direktivom trebao predvidjeti fleksibilan sustav ulaska koji se temelji na zahtjevu i objektivnim kriterijima, kao što su valjani ugovor o radu ili obvezujuća ponuda za posao u kojima su utvrđeni ključni aspekti ugovora ili radnog odnosa.
- (23) Države članice trebale bi imati mogućnost provjere koja bi pokazala može li se određeno radno mjesto popuniti s domaćeg tržišta rada.
- (24) Države članice trebale bi moći odbiti zahtjev za prihvata, posebno ako državljani treće zemlje nije ispunio obvezu, koja proizlazi iz prethodne odluke o prihvatu u statusu sezonskog radnika, da napusti državno područje dotične države članice nakon isteka odobrenja za potrebe sezonskog rada.
- (25) Države članice trebale bi moći od zaposlenika zahtijevati suradnju s nadležnim tijelima i pružanje svih relevantnih informacija potrebnih za sprečavanje moguće zlouporabe i pogrešne uporabe postupka utvrđenog u ovoj Direktivi.
- (26) Uvođenje jedinstvenog postupka za dobivanje kombinirane isprave, koja bi uključivala boravišnu i radnu dozvolu, trebalo bi doprinijeti pojednostavljenju pravila koja se trenutačno primjenjuju u državama članicama. To ne bi smjelo utjecati na pravo država članica da imenuju nadležna tijela i način na koji bi ona trebala biti uključena u jedinstveni postupak, u skladu s nacionalnim posebnostima upravne organizacije i prakse.
- (27) Imenovanje nadležnih tijela na temelju ove Direktive ne bi smjelo dovesti u pitanje ulogu i odgovornosti drugih tijela i, prema potrebi, socijalnih partnera, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, u pogledu ispitivanja zahtjeva i odlučivanja o njemu.
- (28) Ovom Direktivom trebalo bi predvidjeti određeni stupanj fleksibilnosti za države članice u pogledu odobrenja koja se izdaju za prihvata (ulazak, boravak i rad) sezonskih radnika. Izdavanje vize za dugotrajni boravak u skladu s člankom 12. stavkom 2. točkom (a) ne bi smjelo dovesti u pitanje mogućnost država članica da izdaju prethodno odobrenje za rad u dotičnoj državi članici. Međutim, kako bi se osiguralo da su uvjeti zaposlenja, kako su predviđeni ovom Direktivom, prošli provjeru te da su zadovoljeni, na tim bi odobrenjima trebalo jasno navesti da su izdana za potrebe sezonskog rada. Ako se izdaju samo vize za kratkotrajni boravak, države članice trebale bi u tu svrhu upotrebljavati polje „napomene” na naljepnici vize.
- (29) Za sve boravke koji nisu dulji od 90 dana, države članice trebale bi odabrati izdavanje vize za kratkotrajni boravak ili vize za kratkotrajni boravak uz radnu dozvolu u slučajevima u kojima je državljani treće zemlje potrebna viza u skladu s Uredbom (EZ) br. 539/2001. Ako državljani treće zemlje ne podliježe zahtjevu posjedovanja vize i ako država članica nije primijenila članak 4. stavak 3. te uredbe, države članice trebale bi mu izdati radnu dozvolu kao odobrenje za potrebe sezonskog rada. Za sve boravke dulje od 90 dana države članice trebale bi odabrati izdavanje jednog od sljedećih odobrenja: vizu za dugotrajni boravak; dozvolu za sezonski rad; ili dozvolu za sezonski rad uz vizu za dugotrajni boravak ako nacionalno pravo zahtijeva posjedovanje vize za dugotrajni boravak za ulazak na državno područje. Ništa u ovoj Direktivi ne bi smjelo sprečavati države članice da poslodavcu izravno dostave radnu dozvolu.
- (30) Ako se viza zahtijeva isključivo za potrebe ulaska na državno područje države članice i državljani treće zemlje ispunjava uvjete za izdavanje dozvole za sezonski rad, dotična država članica trebala bi državljani treće zemlje odobriti sve što je potrebno za dobivanje potrebne vize te osigurati da nadležna tijela u tu svrhu surađuju na učinkovit način.

- (31) Najdulje moguće trajanje boravka trebale bi odrediti države članice i ograničiti na razdoblje u trajanju između pet i devet mjeseci koje bi, zajedno s definicijom sezonskog rada, trebalo osigurati da je rad uistinu privremene naravi. Trebalo bi predvidjeti da je, u okviru najduljeg mogućeg trajanja boravka, moguće produljiti ugovor ili promijeniti poslodavca, pod uvjetom da se i dalje ispunjavaju kriteriji za prihvata. Time bi se trebala smanjiti opasnost od zlorabe s kojom bi se mogli suočiti sezonski radnici ako su vezani za jednog poslodavca te ujedno osigurati fleksibilan odgovor na stvarne potrebe poslodavaca za radnom snagom. Mogućnost da sezonskog radnika zaposli drugi poslodavac pod uvjetima utvrđenima u ovoj Direktivi ne bi smjela podrazumijevati mogućnost da sezonski radnik traži zaposlenje na državnom području država članica dok je nezaposlen.
- (32) Prilikom odlučivanja o produljenju boravka ili obnovi odobrenja za potrebe sezonskog rada, države članice trebale bi moći u obzir uzeti stanje na tržištu rada.
- (33) U slučajevima kada je sezonskom radniku odobren prihvata za boravak koji nije dulji od 90 dana i ako je država članica odlučila taj boravak produljiti na dulje od 90 dana, vizu za kratkotrajni boravak trebalo bi zamijeniti ili vizom za dugotrajni boravak ili dozvolom za sezonski rad.
- (34) Uzimajući u obzir određene aspekte kružne migracije, kao i izgleda za zapošljavanje sezonskih radnika iz trećih zemalja na dulje od samo jedne sezone te interese poslodavaca Unije da se mogu osloniti se na stabilniju i već obučenu radnu snagu, trebalo bi predvidjeti mogućnost pojednostavljenih postupaka za prihvata *bona fide* državljana trećih zemalja kojima je bio odobren prihvata u statusu sezonskih radnika u državu članicu barem jednom tijekom prethodnih pet godina te koji su uvijek poštovali sve kriterije i uvjete predviđene ovom Direktivom za ulazak i boravak u dotičnoj državi članici. Takvi postupci ne bi smjeli utjecati na zahtjev da zaposlenje bude privremene naravi niti ga zaobilaziti.
- (35) Države članice trebale bi dati sve od sebe kako bi osigurale da se informacije o uvjetima za ulazak i boravak, uključujući prava i obveze te postupovna jamstva, kako je utvrđeno u ovoj Direktivi, i sva dokazna dokumentacija potrebna za podnošenje zahtjeva za boravak i rad na državnom području države članice u statusu sezonskog radnika, stave na raspolaganje podnositeljima zahtjeva.
- (36) Države članice trebale bi predvidjeti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće sankcije protiv poslodavaca u slučaju kršenja njihovih obveza na temelju ove Direktive. Te sankcije mogle bi se sastojati od mjera predviđenih u članku 7. Direktive 2009/52/EZ te bi trebale uključivati, ako je to prikladno, odgovornost poslodavca da plati naknadu sezonskim radnicima. Trebalo bi uspostaviti potrebne mehanizme kojima bi se sezonskim radnicima omogućilo da prime naknadu na koju imaju pravo, čak i ako se više ne nalaze na državnom području predmetne države članice.
- (37) Trebalo bi utvrditi niz pravila kojima se uređuje postupak ispitivanja zahtjeva za prihvata u statusu sezonskog radnika. Taj postupak trebao bi biti učinkovit i izvediv, uzimajući u obzir uobičajeni opseg posla administracija država članica, kao i transparentni i pravični kako bi mogli ponuditi odgovarajuću pravnu sigurnost onima na koje se odnose.
- (38) U slučaju viza za kratkotrajni boravak, postupovna jamstva uređuju se odgovarajućim odredbama schengenske pravne stečevine.
- (39) Nadležna tijela država članica trebala bi odlučivati o zahtjevima za odobrenje za potrebe sezonskog rada što je prije moguće nakon njihova podnošenja. U pogledu podnošenja zahtjeva za produljenje ili obnavljanje, ako su podneseni u okviru razdoblja valjanosti odobrenja, države članice trebale bi poduzeti sve razumne mjere kako bi osigurale da sezonski radnik nije obavezan prekinuti svoj radni odnos s istim poslodavcem, ili spriječen u tome da promijeni poslodavca, zbog tekućih upravnih postupaka. Podnositelji zahtjeva trebali bi podnijeti zahtjev za produljenje ili obnavljanje što je prije moguće. U svakom slučaju sezonskom radniku trebalo bi dopustiti boravak na državnom području dotične države članice i, prema potrebi, nastavak rada dok nadležna tijela ne donesu konačnu odluku o zahtjevu za produljenje ili obnavljanje.
- (40) S obzirom na prirodu sezonskog rada, države članice trebalo bi poticati da ne naplaćuju pristojbu za obradu zahtjeva. U slučaju da država članica ipak odluči naplatiti pristojbu, takva pristojba ne bi smjela biti nerazmjerna ili previsoka.
- (41) Svi sezonski radnici trebali bi moći koristiti smještaj koji osigurava primjeren životni standard. Nadležno tijelo trebalo bi biti obaviješteno o bilo kakvoj promjeni smještaja. Kada smještaj osigurava poslodavac ili je on posrednik u osiguravanju smještaja, najamnina ne bi smjela biti previsoka u usporedbi s neto primicima od rada i u usporedbi s kvalitetom tog smještaja, najamnina sezonskog radnika ne bi se smjela automatski odbijati s njegove plaće, poslodavac bi trebao sezonskom radniku dostaviti ugovor o najmu ili jednakovrijedan dokument u kojem se navode uvjeti najma za smještaj te bi poslodavac trebao osigurati da smještaj zadovoljava opće zdravstvene i sigurnosne norme koje su na snazi u dotičnoj državi članici.

(42) Državljanima trećih zemalja koji posjeduju valjanu putnu ispravu i odobrenje za potrebe sezonskog rada koje je na temelju ove Direktive izdala država članica koja u cijelosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu, trebalo bi dopustiti ulazak i slobodno kretanje na području država članica koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu tijekom razdoblja u trajanju od najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju do 180 dana, u skladu sa Zakonom o schengenskim granicama i člankom 21. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama ⁽¹⁾ (Konvencija o provedbi Schengenskog sporazuma).

(43) S obzirom na posebno osjetljivu situaciju sezonskih radnika koji su državljani trećih zemalja i privremenu narav njihova zadatka, postoji potreba za pružanjem učinkovite zaštite prava sezonskih radnika koji su državljani trećih zemalja, i u području socijalne sigurnosti, za redovitim provjerama usklađenosti i potpunim jamčenjem poštovanja načela jednakog postupanja kao s radnicima koji su državljani države članice domaćina, uz poštovanje koncepta jednake plaće za jednak posao na jednakom radnom mjestu, primjenom kolektivnih ugovora i drugih dogovora o radnim uvjetima koji su sklopljeni na bilo kojoj razini ili za koje postoji zakonska odredba, u skladu s nacionalnim pravom i praksom, pod istim uvjetima kao i za državljane države članice domaćina.

(44) Ova Direktiva trebala bi se primjenjivati ne dovodeći u pitanje prava i načela sadržana u Europskoj socijalnoj povelji od 18. listopada 1961. i, prema potrebi, Europskoj konvenciji o pravnom statusu radnika migranata od 24. studenoga 1977.

(45) Osim zakonodavnih, upravnih i regulatornih odredaba primjenjivih na radnike koji su državljani države članice domaćina, arbitražne odluke te kolektivni ugovori i ugovori sklopljeni na bilo kojoj razini, u skladu s nacionalnim pravom i praksom države članice domaćina, također bi se trebali primjenjivati na sezonske radnike koji su državljani trećih zemalja, pod istim uvjetima kao i za državljane države članice domaćina.

(46) Sezonskim radnicima koji su državljani trećih zemalja trebalo bi zajamčiti jednako postupanje u vezi s

granama socijalne sigurnosti navedenima u članku 3. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Ovom se Direktivom ne usklađuje zakonodavstvo o socijalnoj sigurnosti država članica niti pokriva socijalnu pomoć. Ona je ograničena na primjenu načela jednakog postupanja u području socijalne sigurnosti na osobe na koje se odnosi njezino područje primjene. Ovom se Direktivom ne bi smjelo državljanima trećih zemalja, koji ostvaruju prava u više država članica, dodijeliti veća prava od onih koja su već predviđena postojećim zakonodavstvom Unije u području socijalne sigurnosti.

Zbog privremene naravi boravka sezonskih radnika i ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 1231/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, države članice trebale bi moći isključiti obiteljske naknade i naknade za nezaposlenost iz jednakog postupanja između sezonskih radnika i njihovih vlastitih državljana te bi trebale moći ograničiti primjenu jednakog postupanja u pogledu obrazovanja i strukovnog osposobljavanja, kao i poreznih olakšica.

Ovom se Direktivom ne predviđa spajanje obitelji. Nadalje, ovom se Direktivom ne dodjeljuju prava za slučajeve koji su izvan područja primjene prava Unije, kao što su to, na primjer, slučajevi kada članovi obitelji borave u trećoj zemlji. Međutim, to ne bi smjelo utjecati na prava nadživjelih osoba koje su stekle pravo od sezonskih radnika na primanje mirovine za nadživjele osobe tijekom boravka u trećoj zemlji. To ne bi smjelo dovoditi u pitanje nediskriminirajuću primjenu nacionalnog prava država članica kojim se predviđaju pravila *de minimis* za doprinose mirovinskim sustavima. Trebalo bi uspostaviti mehanizme kako bi se osiguralo, prema potrebi, učinkovito pokriće socijalne sigurnosti tijekom boravka i prijenos stečenih prava sezonskih radnika.

(47) Pravom Unije ne ograničava se ovlast država članica da organiziraju svoje programe socijalne sigurnosti. U nedostatku usklađenosti na razini Unije, svaka država članica treba utvrditi uvjete prema kojima se dodjeljuju prava iz socijalne sigurnosti, kao i iznos takvih davanja te razdoblje za koje se dodjeljuju. Međutim, prilikom izvršavanja te ovlasti, države članice trebale bi poštovati pravo Unije.

⁽¹⁾ SL L 239, 22.9.2000., str. 19.

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 1231/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o proširenju primjene Uredbe (EZ) br. 883/2004 i Uredbe (EZ) br. 987/2009 na državljane trećih zemalja koji tim uredbama još nisu obuhvaćeni isključivo na temelju svog državljanstva (SL L 344, 29.12.2010., str. 1.).

- (48) Bilo kakva ograničenja jednakog postupanja u području socijalne sigurnosti na temelju ove Direktive ne bi smjela dovoditi u pitanje prava dodijeljena primjenom Uredbe (EU) br. 1231/2010.
- (49) Kako bi se osigurala pravilna provedba ove Direktive, posebno odredaba koje se odnose na prava, radne uvjete i smještaj, države članice trebale bi osigurati uspostavu odgovarajućih mehanizama za praćenje poslodavaca te provođenje, prema potrebi, učinkovitih i primjerenih inspekcija na svojem državnom području. Odabir poslodavaca koji su predmet inspekcije trebao bi se temeljiti ponajprije na procjeni rizika koju provode nadležna tijela u državama članicama, uzimajući u obzir čimbenike poput sektora u kojem djeluje poduzeće i sve prijašnje evidencije o kršenjima.
- (50) Kako bi se olakšala primjena ove Direktive, države članice trebale bi uspostaviti učinkovite mehanizme pomoću kojih sezonski radnici mogu tražiti pravnu zaštitu i podnijeti pritužbe izravno ili putem odgovarajućih trećih strana kao što su sindikati ili druga udruženja. To se smatra nužnim za rješavanje situacija u kojima sezonski radnici nisu svjesni postojanja mehanizama izvršenja ili ih oklijevaju upotrijebiti u vlastito ime jer se boje mogućih posljedica. Sezonski radnici trebali bi imati pristup sudskoj zaštiti protiv viktimizacije kao posljedice podnošenja pritužbe.
- (51) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, to jest uvođenje posebnog postupka za prihvata, donošenje uvjeta za ulazak i boravak za potrebe sezonskog rada državljana trećih zemalja i utvrđivanje njihovih prava kao sezonskih radnika, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), uzimajući u obzir politike useljavanja i zapošljavanja na europskoj i nacionalnoj razini. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (52) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, a posebno u njezinom članku 7., članku 15. stavku 3., člancima 17., 27., 28., 31. i članku 33. stavku 2., u skladu s člankom 6. UEU-a.
- (53) U skladu sa Zajedničkom političkom deklaracijom država članica i Komisije o obrazloženjima od 28. rujna

2011. ⁽¹⁾, države članice obvezuju se da će priopćenju o svojim mjerama prenošenja u opravdanim slučajevima priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U odnosu na ovu Direktivu, zakonodavac smatra da je prijenos takvih dokumenata opravdan.

- (54) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, koji je priložen UEU-u i UFEU-u, te ne dovodeći u pitanje članak 4. tog protokola, te države članice ne sudjeluju u donošenju ove Direktive, ona za njih nije obvezujuća niti se na njih primjenjuje.
- (55) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, koji je priložen UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive, ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Direktivom određuju uvjeti za ulazak i boravak državljana trećih zemalja u svrhu zapošljavanja u statusu sezonskih radnika i utvrđuju prava sezonskih radnika.
2. Za boravke koji nisu dulji od 90 dana, ova se Direktiva primjenjuje ne dovodeći u pitanje schengensku pravnu stečevinu, posebno Zakonik o vizama, Zakonik o schengenskim granicama i Uredbu (EZ) br. 539/2001.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na državljane trećih zemalja koji borave izvan državnog područja država članica i koji podnose zahtjev za prihvata, ili im je odobren prihvata na temelju ove Direktive, na državno područje države članice u svrhu zapošljavanja u statusu sezonskih radnika.

Ova se Direktiva ne primjenjuje na državljane trećih zemalja koji u trenutku podnošenja zahtjeva borave na državnom području države članice, osim slučajeva iz članka 15.

⁽¹⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

2. Prilikom prenošenja ove Direktive, države članice, prema potrebi uz savjetovanje sa socijalnim partnerima, navode one sektore zaposlenja koji uključuju djelatnosti koje ovise o izmjeni godišnjih doba. Države članice prema potrebi mogu izmijeniti taj popis sektora, uz savjetovanje sa socijalnim partnerima. Države članice obavješćuju Komisiju o takvim izmjenama.

3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na državljane trećih zemalja:

- (a) koji obavljaju djelatnosti u ime poduzeća s poslovnim nastanom u drugoj državi članici u okviru pružanja usluga u smislu članka 56. UFEU-a, uključujući državljane trećih zemalja koje su poduzeća s poslovnim nastanom u nekoj državi članici uputila u okviru pružanja usluga u skladu s Direktivom 96/71/EZ;
- (b) koji su članovi obitelji državljana Unije koji su ostvarili svoje pravo na slobodno kretanje unutar Unije, u skladu s Direktivom 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
- (c) koji, zajedno s članovima svojih obitelji, neovisno o njihovom državljanstvu, imaju prava na slobodno kretanje jednaka onima građana Unije na temelju sporazumâ između Unije i država članica ili između Unije i trećih zemalja.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „državljanin treće zemlje” znači bilo koja osoba koja nije građanin Unije u smislu članka 20. stavka 1. UFEU-a;
- (b) „sezonski radnik” znači državljanin treće zemlje koji zadržava svoje glavno boravište u trećoj zemlji te zakonito i privremeno boravi na državnom području države članice kako bi obavljao djelatnost koja ovisi o izmjeni godišnjih doba u okviru jednog ili više ugovora o radu na određeno vrijeme koje su izravno sklopili taj državljanin treće zemlje i poslodavac s poslovnim nastanom u toj državi članici;
- (c) „djelatnost koja ovisi o izmjeni godišnjih doba” znači djelatnost koja je vezana uz određeno doba godine određenim ponavljajućim događajem ili nizom događaja koji su povezani sa sezonskim uvjetima, tijekom kojih razina potrebne radne snage znatno nadilazi onu potrebnu za uobičajeno tekuće poslovanje;
- (d) „dozvola za sezonski rad” znači odobrenje izdano primjenom obrasca utvrđenog u Uredbi Vijeća (EZ)

⁽¹⁾ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

br. 1030/2002 ⁽²⁾, koje sadrži upućivanje na sezonski rad i omogućuje nositelju da boravi i radi na državnom području države članice više od 90 dana na temelju ove Direktive;

- (e) „viza za kratkotrajni boravak” znači odobrenje koje je izdala država članica kako je predviđeno u članku 2. točki 2. podtočki (a) Zakonika o vizama ili je izdano u skladu s nacionalnim pravom države članice koja ne primjenjuje schengensku pravnu stečevinu u cijelosti;
- (f) „viza za dugotrajni boravak” znači odobrenje koje je izdala država članica kako je predviđeno u članku 18. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma ili je izdano u skladu s nacionalnim pravom države članice koja ne primjenjuje schengensku pravnu stečevinu u cijelosti;
- (g) „jedinствeni postupak podnošenja zahtjeva” znači postupak koji, na temelju jednog zahtjeva državljanina treće zemlje za odobrenje boravka i rada na državnom području države članice, dovodi do odluke o zahtjevu za dozvolu za sezonski rad;
- (h) „odobrenje za potrebe sezonskog rada” znači bilo koje odobrenje iz članka 12. kojim se njegovom nositelju omogućuje da boravi i radi na državnom području države članice koja je izdala odobrenje na temelju ove Direktive;
- (i) „radna dozvola” znači bilo koje odobrenje koje izdaje država članica u skladu s nacionalnim pravom za potrebe rada na državnom području te države članice.

Članak 4.

Povoljnije odredbe

1. Ova Direktiva primjenjuje se ne dovodeći u pitanje povoljnije odredbe:
  - (a) prava Unije, uključujući bilateralne i multilateralne sporazume sklopljene između Unije, ili između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i jedne ili više trećih zemalja, s druge strane;
  - (b) bilateralnih ili multilateralnih sporazuma sklopljenih između jedne ili više država članica i jedne ili više trećih zemalja.

2. Ova Direktiva ne utječe na pravo država članica da usvoje ili zadrže povoljnije odredbe u pogledu državljana trećih zemalja na koje se primjenjuje s obzirom na članke 18., 19., 20., 23. i 25.

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL L 157, 15.6.2002., str. 1.).

POGLAVLJE II.

UVJETI PRIHVATA

Članak 5.

Kriteriji i zahtjevi za prihvata za zapošljavanje u statusu sezonskog radnika za boravke koji nisu dulji od 90 dana

1. Zahtjevu za prihvata u državu članicu pod uvjetima iz ove Direktive za boravak koji nije dulji od 90 dana prilaže se:

(a) valjani ugovor o radu ili, ako tako predviđa nacionalno pravo, upravni propisi ili praksa, obvezujuća ponuda za posao u statusu sezonskog radnika u dotičnoj državi članici od strane poslodavca s poslovnim nastanom u toj državi članici, u kojima su navedeni:

i. mjesto i vrsta rada;

ii. trajanje zaposlenja;

iii. primici od rada;

iv. broj radnih sati na tjedan ili mjesec;

v. iznos eventualnog plaćenog dopusta;

vi. prema potrebi, ostali relevantni radni uvjeti; i

vii. ako je moguće, datum početka zaposlenja;

(b) dokaz posjedovanja zdravstvenog osiguranja ili, ako je tako predviđeno nacionalnim pravom, dokaz da je podnesen zahtjev za zdravstveno osiguranje koje pokriva sve rizike od kojih su redovito osigurani državljani dotične države članice, za razdoblja u kojima takvo osiguranje i odgovarajuća prava na povlastice nisu zajamčeni u vezi s radom ili kao rezultat rada izvršenog u toj državi članici;

(c) dokaz da će sezonski radnik imati primjeren smještaj ili da će mu primjeren smještaj biti osiguran u skladu s člankom 20.

2. Države članice zahtijevaju da su uvjeti iz stavka 1. točke (a) u skladu s mjerodavnim propisima, kolektivnim ugovorima i/ili praksom.

3. Na temelju dokumentacije priložene u skladu sa stavkom 1., države članice zahtijevaju da se sezonski radnik ne koristi njihovim sustavima socijalne pomoći.

4. U slučajevima kada je u ugovoru o radu ili obvezujućoj ponudi za posao utvrđeno da će državljanin treće zemlje

obavljati reguliranu profesiju, kako je definirana u Direktivi 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, države članice mogu zahtijevati od podnositelja zahtjeva da podnese dokumentaciju kojom dokazuje da državljanin treće zemlje ispunjava uvjete utvrđene nacionalnim pravom za obavljanje te regulirane profesije.

5. Prilikom ispitivanja zahtjeva za odobrenje iz članka 12. stavka 1., države članice koje ne primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u cijelosti provjeravaju:

(a) predstavlja li državljanin treće zemlje rizik u pogledu nezakonitog useljavanja;

(b) namjerava li državljanin treće zemlje napustiti državno područje država članica najkasnije na dan prestanka važenja odobrenja.

Članak 6.

Kriteriji i zahtjevi za prihvata u statusu sezonskog radnika za boravke koji su dulji od 90 dana

1. Zahtjevu za prihvata u državu članicu pod uvjetima iz ove Direktive za boravak koji je dulji od 90 dana prilaže se:

(a) valjani ugovor o radu ili, ako tako predviđa nacionalno pravo, upravni propisi ili praksa, obvezujuća ponuda za posao u statusu sezonskog radnika u dotičnoj državi članici od strane poslodavca s poslovnim nastanom u toj državi članici, u kojima su navedeni:

i. mjesto i vrsta rada;

ii. trajanje zaposlenja;

iii. primici od rada;

iv. broj radnih sati na tjedan ili mjesec;

v. iznos eventualnog plaćenog dopusta;

vi. prema potrebi, ostali relevantni radni uvjeti; i

vii. ako je moguće, datum početka zaposlenja;

(b) dokaz posjedovanja zdravstvenog osiguranja ili, ako je tako predviđeno nacionalnim pravom, dokaz da je podnesen zahtjev za zdravstveno osiguranje koje pokriva sve rizike od kojih su redovito osigurani državljani dotične države članice, za razdoblje u kojem takvo osiguranje i odgovarajuća prava na povlastice nisu zajamčeni u vezi s radom ili kao rezultat rada izvršenog u toj državi članici;

⁽¹⁾ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

(c) dokaz da će sezonski radnik imati primjeren smještaj ili da će mu primjeren smještaj biti osiguran u skladu s člankom 20.

2. Države članice zahtijevaju da su uvjeti iz stavka 1. točke (a) u skladu s mjerodavnim propisima, kolektivnim ugovorima i/ili praksom.

3. Na temelju dokumentacije priložene u skladu sa stavkom 1., države članice zahtijevaju da sezonski radnik za vrijeme svojeg boravka ima dovoljno sredstava za vlastito uzdržavanje te da se ne treba koristiti njihovim sustavima socijalne pomoći.

4. Državljanima trećih zemalja za koje se smatra da predstavljaju prijetnju javnom poretku, javnoj sigurnosti ili javnom zdravlju ne odobrava se prihvata.

5. Prilikom ispitivanja zahtjeva za odobrenje iz članka 12. stavka 2., države članice provjeravaju predstavlja li državljaniin treće zemlje rizik u pogledu nezakonitog useljavanja te namjerava li državljaniin treće zemlje napustiti državno područje država članica najkasnije na datum prestanka važenja odobrenja.

6. U slučajevima kada je u ugovoru o radu ili obvezujućoj ponudi za posao utvrđeno da će državljaniin treće zemlje obavljati reguliranu profesiju, kako je definirana u Direktivi 2005/36/EZ, države članice mogu zahtijevati od podnositelja zahtjeva da podnese dokumentaciju kojom dokazuje da državljaniin treće zemlje ispunjava uvjete utvrđene nacionalnim pravom za obavljanje te regulirane profesije.

7. Države članice zahtijevaju da državljaniin treće zemlje posjeduju valjanu putnu ispravu, kako je utvrđeno nacionalnim pravom. Države članice zahtijevaju da razdoblje valjanosti putne isprave pokriva barem razdoblje valjanosti odobrenja za potrebe sezonskog rada.

Osim toga, države članice mogu zahtijevati:

(a) da razdoblje valjanosti premašuje namjeravano trajanje boravka za najviše tri mjeseca;

(b) da je putna isprava izdana unutar posljednjih deset godina; i

(c) da putna isprava sadrži barem dvije prazne stranice.

Članak 7.

Opseg prihvata

Ova Direktiva ne utječe na pravo države članice da odredi opseg prihvata državljanina trećih zemalja koji ulaze na njezino državno

područje za potrebe sezonskog rada. Na temelju toga, zahtjev za odobrenje za potrebe sezonskog rada može se ili smatrati neprihvatljivim ili se može odbiti.

Članak 8.

Razlozi za odbijanje

1. Države članice odbijaju zahtjev za odobrenje za potrebe sezonskog rada ako:

(a) se ne poštuje članak 5. ili 6.; ili

(b) su dokumenti podneseni za potrebe članka 5. ili 6. bili stečeni prijevarom, krivotvorenim ili protuzakonito promijenjeni.

2. Države članice prema potrebi odbijaju zahtjev za odobrenje za potrebe sezonskog rada kada je:

(a) poslodavac bio sankcioniran u skladu s nacionalnim pravom zbog neprijavljenog rada i/ili nezakonitog zapošljavanja;

(b) poduzeće poslodavca u postupku likvidacije u skladu s nacionalnim propisima o nesolventnosti ili je bilo u tom postupku, ili se ne obavlja gospodarska aktivnost; ili

(c) poslodavac bio sankcioniran na temelju članka 17.

3. Države članice mogu provjeriti mogu li dotično upražnjeno radno mjesto popuniti državljaniin dotične države članice ili drugi građani Unije ili državljaniin trećih zemalja koji zakonito borave u toj državi članici te u tom slučaju mogu odbiti zahtjev. Ovaj stavak primjenjuje se ne dovodeći u pitanje načelo prema kojem građani Unije imaju prednost, kako je izraženo u odgovarajućim odredbama odgovarajućih akata o pristupanju.

4. Države članice mogu odbiti zahtjev za odobrenje za potrebe sezonskog rada ako:

(a) poslodavac nije ispunio svoje pravne obveze koje se odnose na socijalnu sigurnost, oporezivanje, prava radnika, radne uvjete ili uvjete zapošljavanja, kako je predviđeno u mjerodavnim propisima i/ili kolektivnim ugovorima; ili

(b) je poslodavac, u razdoblju od 12 mjeseci koji izravno pretihode datumu podnošenja zahtjeva, ukinuo radno mjesto na puno radno vrijeme kako bi dobio upražnjeno mjesto koje poslodavac želi popuniti upotrebom ove Direktive; ili

(c) državljaniin treće zemlje nije poštovao obveze koje proizlaze iz prethodne odluke o prihvatu u statusu sezonskog radnika.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., u svakoj odluci o odbijanju zahtjeva uzimaju se u obzir posebne okolnosti slučaja, uključujući interese sezonskog radnika, i poštovanje načela proporcionalnosti.

6. Razlozi za odbijanje izdavanja vize za kratkotrajni boravak regulirani su odgovarajućim odredbama Zakonika o vizama.

Članak 9.

Oduzimanje odobrenja za potrebe sezonskog rada

1. Države članice oduzimaju odobrenje za potrebe sezonskog rada kada:

- (a) su dokumenti podneseni za potrebe članka 5. ili 6. bili stečeni prijevarom, krivotvoreni ili protuzakonito promijenjeni; ili
- (b) svrha boravka nositelja ne odgovara svrhama za koje mu je boravak odobren.

2. Države članice prema potrebi oduzimaju odobrenje za potrebe sezonskog rada kada je:

- (a) poslodavac bio sankcioniran u skladu s nacionalnim pravom zbog neprijavljenog rada i/ili nezakonitog zapošljavanja;
- (b) poduzeće poslodavca u postupku likvidacije u skladu s nacionalnim propisima o nesolventnosti ili je bilo u tom postupku, ili se ne izvršava gospodarska aktivnost; ili
- (c) poslodavac bio sankcioniran na temelju članka 17.

3. Države članice mogu oduzeti odobrenje za potrebe sezonskog rada kada:

- (a) se ne poštuje ili se više ne poštuje članak 5. ili 6.;
- (b) poslodavac nije ispunio svoje pravne obveze koje se odnose na socijalnu sigurnost, oporezivanje, prava radnika, radne uvjete ili uvjete zapošljavanja, kako je predviđeno u mjero-davnim propisima i/ili kolektivnim ugovorima;
- (c) poslodavac nije ispunio svoje obveze na temelju ugovora o radu;
- (d) je poslodavac, u razdoblju od 12 mjeseci koji izravno prethode danu podnošenja zahtjeva, ukinuo radno mjesto na puno radno vrijeme kako bi dobio upražnjeno mjesto koje poslodavac želi popuniti upotrebom ove Direktive.

4. Države članice mogu oduzeti odobrenje za potrebe sezonskog rada ako državljanin treće zemlje podnosi zahtjev za

međunarodnu zaštitu na temelju Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili za zaštitu u skladu s nacionalnim pravom, međunarodnim obvezama ili praksom dotične države članice.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., u svakoj odluci o oduzimanju odobrenja uzimaju se u obzir posebne okolnosti slučaja, uključujući interese sezonskog radnika, i poštovanje načela proporcionalnosti.

6. Razlozi za poništenje ili ukidanje vize za kratkotrajni boravak regulirani su odgovarajućim odredbama Zakonika o vizama.

Članak 10.

Obveza suradnje

Države članice mogu zahtijevati od poslodavca da pruži sve relevantne informacije potrebne za izdavanje, produljenje ili obnavljanje odobrenja za potrebe sezonskog rada.

POGLAVLJE III.

POSTUPAK I ODOBRENJA ZA POTREBE SEZONSKOG RADA

Članak 11.

Pristup informacijama

1. Države članice omogućuju podnositeljima zahtjeva jednostavan pristup informacijama o cjelokupnoj dokaznoj dokumentaciji potrebnoj za podnošenje zahtjeva i informacijama o ulasku i boravku, uključujući prava i obveze te postupovna jamstva sezonskog radnika.

2. Kada države članice državljanima trećih zemalja izdaju odobrenje za potrebe sezonskog rada, također im pružaju informacije u pisanom obliku o njihovim pravima i obvezama na temelju ove Direktive, uključujući i postupke povodom pritužbe.

Članak 12.

Odobrenja za potrebe sezonskog rada

1. Za boravke koji nisu dulji od 90 dana, države članice izdaju državljanima trećih zemalja, koji poštuju članak 5. i nisu obuhvaćeni razlozima navedenima u članku 8., jedno od sljedećih odobrenja za potrebe sezonskog rada, ne dovodeći u pitanje pravila o izdavanju viza za kratkotrajni boravak kako je utvrđeno u Zakoniku o vizama i u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1683/95 ⁽²⁾:

⁽¹⁾ Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljanima trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL L 337, 20.12.2011., str. 9.).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1683/95 od 29. svibnja 1995. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca za vize (SL L 164, 14.7.1995., str. 1.).

- (a) vizu za kratkotrajni boravak, s naznakom da je izdana za potrebe sezonskog rada;
- (b) vizu za kratkotrajni boravak i radnu dozvolu, s naznakom da su izdane za potrebe sezonskog rada; ili
- (c) radnu dozvolu s naznakom da je izdana za potrebe sezonskog rada, ako je državljanin treće zemlje izuzet od zahtjeva posjedovanja vize u skladu s Prilogom II. Uredbi (EZ) br. 539/2001 te dotična država članica na tog državljanina ne primjenjuje članak 4. stavak 3. te uredbe.

Prilikom prenošenja ove Direktive, države članice predviđaju bilo odobrenja iz točaka (a) i (c) ili odobrenja iz točaka (b) i (c).

2. Za boravke koji su dulji od 90 dana, države članice izdaju državljanima trećih zemalja, koji poštuju članak 6. i nisu obuhvaćeni razlozima navedenima u članku 8., jedno od sljedećih odobrenja za potrebe sezonskog rada:

- (a) vizu za dugotrajni boravak, s naznakom da je izdana za potrebe sezonskog rada;
- (b) dozvolu za sezonski rad; ili
- (c) dozvolu za sezonski rad i vizu za dugotrajni boravak ako se viza za dugotrajni boravak zahtijeva prema nacionalnom pravu za ulazak na državno područje.

Prilikom prenošenja ove Direktive, države članice predviđaju samo jedno od odobrenja iz točaka (a), (b) i (c).

3. Ne dovodeći u pitanje schengensku pravnu stečevinu, države članice utvrđuju podnosi li zahtjev državljanin treće zemlje i/ili poslodavac.

Obveza država članica da utvrde podnosi li zahtjev državljanin treće zemlje i/ili poslodavac ne dovodi u pitanje nikakve aranžmane prema kojima se od obojice zahtijeva sudjelovanje u postupku.

4. Dozvolu za sezonski rad iz stavka 2. prvog podstavka točaka (b) i (c) izdaju nadležna tijela država članica primjenom obrasca utvrđenog u Uredbi (EZ) br. 1030/2002. Države članice na dozvoli navode da je izdana za potrebe sezonskog rada.

5. U slučaju viza za dugotrajni boravak države članice unose upućivanje kojim se navodi da je viza izdana za potrebe sezonskog rada u rubrici „napomene” na naljepnici vize u skladu s točkom 12. Priloga Uredbi (EZ) br. 1683/95.

6. Države članice mogu navesti dodatne informacije koje se odnose na radni odnos sezonskog radnika u papirnatom obliku ili pohraniti takve podatke u elektroničkom obliku kako je navedeno u članku 4. Uredbe (EZ) br. 1030/2002 i u točki (a) podtočki 16. Priloga toj uredbi.

7. Kada se viza zahtijeva isključivo za potrebe ulaska na državno područje države članice i državljanin treće zemlje ispunjava uvjete za izdavanje dozvole za sezonski rad u skladu sa stavkom 2. prvim podstavkom točkom (c), dotična država članica osigurava državljaninu treće zemlje sve što je potrebno za dobivanje potrebne vize.

8. Izdavanje vize za dugotrajni boravak iz stavka 2. prvog podstavka točke (a) ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da izdaju prethodno odobrenje za rad u dotičnoj državi članici.

Članak 13.

Zahtjevi za dozvolu za sezonski rad

1. Države članice imenuju tijela nadležna za zaprimanje i odlučivanje o zahtjevima za izdavanje te za izdavanje dozvola za sezonski rad.
2. Zahtjev za dozvolu za sezonski rad podnosi se u jedinstvenom postupku podnošenja zahtjeva.

Članak 14.

Trajanje boravka

1. Države članice određuju najdulje razdoblje boravka za sezonske radnike koje nije kraće od pet mjeseci niti dulje od devet mjeseci u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci. Nakon isteka tog razdoblja državljanin treće zemlje napušta državno područje države članice, osim ako dotična država članica izda boravišnu dozvolu u skladu s nacionalnim pravom ili pravom Unije za potrebe koje nisu sezonski rad.
2. Države članice mogu odrediti najdulje razdoblje u okviru bilo kojeg razdoblja od 12 mjeseci tijekom kojeg poslodavac može zaposliti sezonske radnike. To razdoblje ne smije biti kraće od najduljeg razdoblja boravka određenog u skladu sa stavkom 1.

*Članak 15.***Produljenje boravka ili obnavljanje odobrenja za potrebe sezonskog rada**

1. U okviru najduljeg razdoblja iz članka 14. stavka 1. i pod uvjetom da se poštuje članak 5. ili 6. te da nisu ispunjeni razlozi navedeni u članku 8. stavku 1. točki (b), članku 8. stavku 2. i, ako je primjenjivo, članku 8. stavku 4., države članice dopuštaju sezonskim radnicima jedno produljenje njihova boravka ako sezonski radnici produlje svoj ugovor kod istog poslodavca.

2. Države članice mogu odlučiti, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, dopustiti sezonskim radnicima da produlje svoj ugovor kod istog poslodavca te svoj boravak više od jednom, pod uvjetom da najdulje razdoblje iz članka 14. stavka 1. nije prekoračeno.

3. U okviru najduljeg razdoblja iz članka 14. stavka 1. i pod uvjetom da se poštuje članak 5. ili 6. te da nisu ispunjeni razlozi navedeni u članku 8. stavku 1. točki (b), članku 8. stavku 2. i, ako je to primjenjivo, članku 8. stavku 4., države članice dopuštaju sezonskim radnicima jedno produljenje njihova boravka kako bi bili zaposleni kod drugog poslodavca.

4. Države članice mogu odlučiti, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, dopustiti sezonskim radnicima da se zaposle kod drugog poslodavca i da produlje svoj boravak više od jednom, pod uvjetom da najdulje razdoblje iz članka 14. stavka 1. nije prekoračeno.

5. Za potrebe stavaka od 1. do 4., države članice prihvaćaju podnošenje zahtjeva kada se sezonski radnik kojemu je odobren prihvata na temelju ove Direktive nalazi na državnom području dotične države članice.

6. Države članice mogu odbiti produljiti boravak ili obnoviti odobrenje za potrebe sezonskog rada kada predmetno upražnjeno radno mjesto mogu popuniti državljani dotične države članice ili drugi građani Unije ili državljani trećih zemalja koji zakonito borave u toj državi članici. Ovaj stavak primjenjuje se ne dovodeći u pitanje načelo prema kojem građani Unije imaju prednost, kako je izraženo u odgovarajućim odredbama odgovarajućih akata o pristupanju.

7. Države članice odbijaju produljiti boravak ili obnoviti odobrenje za potrebe sezonskog rada ako je dosegnuto najdulje trajanje boravka kako je određeno u članku 14. stavku 1.

8. Države članice mogu odbiti produljiti boravak ili obnoviti odobrenje za potrebe sezonskog rada ako državljanin treće zemlje podnosi zahtjev za međunarodnu zaštitu na temelju Direktive 2011/95/EU ili ako državljanin treće zemlje podnosi

zahtjev za zaštitu u skladu s nacionalnim pravom, međunarodnim obvezama ili praksom dotične države članice.

9. Članak 9. stavak 2. i članak 9. stavak 3. točke (b), (c) i (d) ne primjenjuju se na sezonskog radnika koji se prijavljuje na radno mjesto kod drugog poslodavca u skladu sa stavkom 3. ovog članka kada se te odredbe odnose na prethodnog poslodavca.

10. Razlozi za produljenje vize za kratkotrajni boravak regulirani su odgovarajućim odredbama Zakonika o vizama.

11. Ne dovodeći u pitanje članak 8. stavak 1., u svakoj odluci o zahtjevu za produljenje ili obnavljanje uzimaju se u obzir posebne okolnosti slučaja, uključujući interese sezonskog radnika, i poštuje se načelo proporcionalnosti.

*Članak 16.***Olakšavanje ponovnog ulaska**

1. Države članice olakšavaju ponovni ulazak državljanima trećih zemalja kojima je bio odobren prihvata u tu državu članicu u statusu sezonskog radnika barem jednom tijekom prethodnih pet godina i koji su u potpunosti poštovali uvjete koji se primjenjuju na sezonske radnike na temelju ove Direktivi tijekom svakog njihovog boravka.

2. Olakšavanje ponovnog ulaska iz stavka 1. može uključivati jednu ili više mjera kao što su:

(a) odobravanje izuzeća od zahtjeva podnošenja jednog ili više dokumenata iz članka 5. ili 6.;

(b) izdavanje nekoliko dozvola za sezonski rad u okviru jedinstvenog upravnog akta;

(c) ubrzani postupak za donošenje odluke o zahtjevu za dozvolu za sezonski rad ili vizu za dugotrajni boravak;

(d) prioritet u pregledu zahtjeva za prihvata u statusu sezonskog radnika, uključujući uzimanje u obzir prethodne prihvate prilikom odlučivanja o zahtjevima s obzirom na iscrpljivanje opsega prihvata.

*Članak 17.***Sankcije za poslodavce**

1. Države članice predviđaju sankcije za poslodavce koji nisu ispunili svoje obveze iz ove Direktive, uključujući isključivanje poslodavaca, koji ozbiljno krše svoje obveze iz ove Direktive, iz mogućnosti zapošljavanja sezonskih radnika. Te su sankcije učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

2. Ako je odobrenje za potrebe sezonskog rada oduzeto na temelju članka 9. stavka 2. i članka 9. stavka 3. točaka (b), (c) i (d), države članice osiguravaju da je poslodavac odgovoran platiti naknadu sezonskom radniku u skladu s postupcima prema nacionalnom pravu. Eventualna odgovornost obuhvaća sve nepodmirene obveze koje bi poslodavac morao poštovati u slučaju da odobrenje za potrebe sezonskog rada nije oduzeto.

3. Kada je poslodavac podizvoditelj koji je prekršio ovu Direktivu, a glavni izvoditelj i eventualni posrednički podizvoditelj nisu ispunili obveze dužne pažnje kako je određeno nacionalnim pravom, glavni izvoditelj i eventualni posrednički podizvoditelj mogu:

- (a) podlijevati sankcijama iz stavka 1.;
- (b) zajedno s poslodavcem ili umjesto poslodavca, biti odgovorni platiti naknadu sezonskom radniku koja mu pripada u skladu sa stavkom 2.;
- (c) zajedno s poslodavcem ili umjesto poslodavca, biti odgovorni platiti zaostale isplate sezonskom radniku koje mu pripadaju u skladu s nacionalnim pravom.

Države članice mogu predvidjeti stroža pravila o odgovornosti u okviru nacionalnog prava.

Članak 18.

Postupovna jamstva

1. Nadležna tijela države članice donose odluku o zahtjevu za odobrenje za potrebe sezonskog rada. Nadležna tijela obavješćuju podnositelja zahtjeva o odluci u pisanom obliku, u skladu s postupcima za obavješćivanje utvrđenima nacionalnim pravom, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije 90 dana od dana kada je podnesen potpuni zahtjev.

2. U slučaju podnošenja zahtjeva za produljenje boravka ili za obnavljanje odobrenja na temelju članka 15., države članice poduzimaju sve razumne korake za osiguravanje da sezonski radnik nije dužan prekinuti svoj radni odnos s istim poslodavcem ili spriječen u tome da promijeni poslodavca zbog tekućih upravnih postupaka.

Kada valjanost odobrenja za potrebe sezonskog rada prestaje tijekom postupka produljenja ili obnavljanja, države članice u skladu sa svojim nacionalnim pravom dopuštaju sezonskom radniku da nastavi boraviti na njihovu državnom području dok nadležna tijela ne donesu odluku o zahtjevu, pod uvjetom da je zahtjev podnesen u okviru razdoblja valjanosti odobrenja i da razdoblje iz članka 14. stavka 1. nije isteklo.

Kada se primjenjuje drugi podstavak, države članice mogu, *inter alia*, odlučiti:

(a) izdati nacionalne privremene boravišne dozvole ili ekvivalentna odobrenja do donošenja odluke;

(b) dopustiti sezonskom radniku da radi do donošenja te odluke.

Tijekom razdoblja pregleda zahtjeva za produljenje ili obnavljanje primjenjuju se odgovarajuće odredbe ove Direktive.

3. Kada su informacije ili dokumentacija priloženi uz zahtjev nepotpuni, nadležna tijela u razumnom roku obavješćuju podnositelja zahtjeva o potrebnim dodatnim informacijama te određuju razuman rok za njihovu dostavu. Rok iz stavka 1. ne teče sve dok nadležna tijela ne prime potrebne dodatne informacije.

4. Podnositelju se u pisanom obliku dostavljaju razlozi za odluku kojom se zahtjev za odobrenje za potrebe sezonskog rada smatra neprihvatljivim ili kojom se odbija zahtjev za odobrenje za potrebe sezonskog rada ili se odbija produljenje boravka ili obnavljanje odobrenja za potrebe sezonskog rada. Razlozi za odluku kojom se oduzima odobrenje za potrebe sezonskog rada dostavljaju se u pisanom obliku sezonskom radniku i, ako je to predviđeno nacionalnim pravom, poslodavcu.

5. Svaka odluka kojom se zahtjev za odobrenje za potrebe sezonskog rada smatra neprihvatljivim ili se odbija taj zahtjev, odbija produljenje boravka ili obnavljanje odobrenja za potrebe sezonskog rada ili se oduzima odobrenje za potrebe sezonskog rada može se pravno osporavati u dotičnoj državi članici u skladu s nacionalnim pravom. U pisanoj obavijesti navodi se sud ili upravno tijelo kod kojeg se može uložiti žalba te rok za podnošenje žalbe.

6. Postupovna jamstva koja se odnose na vize za kratkotrajni boravak regulirana su odgovarajućim odredbama Zakonika o vizama.

Članak 19.

Pristojbe i troškovi

1. Države članice mogu zahtijevati plaćanje pristojbi za obradu zahtjeva u skladu s ovom Direktivom. Razina takvih pristojbi ne smije biti nerazmjerna ili previsoka. Pristojbe za vize za kratkotrajni boravak regulirane su odgovarajućim odredbama schengenske pravne stečevine. Kada te pristojbe plaća državljanin treće zemlje, države članice mogu predvidjeti da ima pravo na nadoknadu od poslodavca u skladu s nacionalnim pravom.

2. Države članice mogu zahtijevati od poslodavaca sezonskih radnika da plate:

- (a) putne troškove od mjesta porijekla sezonskog radnika do mjesta rada u dotičnoj državi članici i troškove povratka;
- (b) troškove zdravstvenog osiguranja iz članka 5. stavka 1. točke (b) i članka 6. stavka 1. točke (b).

Kada ih plate poslodavci, takvi se troškovi ne mogu naplatiti od sezonskog radnika.

Članak 20.

Smještaj

1. Države članice zahtijevaju dokaz da sezonski radnik koristi smještaj koji mu osigurava primjeren životni standard, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, tijekom svojeg cjelokupnog boravka. Nadležno tijelo obavješćuje se o svim promjenama smještaja sezonskog radnika.

2. Kada je poslodavac osigurao smještaj ili je on posrednik u osiguravanju smještaja:

- (a) od sezonskog radnika može se zahtijevati plaćanje najamnine čiji iznos nije previsok u usporedbi s njegovim neto primicima od rada i u usporedbi s kvalitetom smještaja. Takva se najamnina ne smije automatski odbijati od plaće sezonskog radnika;
- (b) poslodavac sezonskom radniku dostavlja ugovor o najmu ili jednakovrijedan dokument u kojemu su jasno navedeni uvjeti najma za smještaj;
- (c) poslodavac osigurava da smještaj zadovoljava opće zdravstvene i sigurnosne norme koje su na snazi u dotičnoj državi članici.

Članak 21.

Raspoređivanje putem javnih službi za zapošljavanje

Države članice mogu odrediti da se raspoređivanje sezonskih radnika provodi isključivo putem javnih službi za zapošljavanje.

POGLAVLJE IV.

PRAVA

Članak 22.

Prava na temelju odobrenja za potrebe sezonskog rada

Tijekom razdoblja valjanosti odobrenja iz članka 12., nositelj uživa najmanje sljedeća prava:

- (a) pravo na ulazak i boravak na državnom području države članice koja je izdala odobrenje;
- (b) slobodan pristup cjelokupnom državnom području države članice koja je izdala odobrenje, u skladu s nacionalnim pravom;
- (c) pravo obavljanja konkretne profesionalne djelatnosti za koju je izdano odobrenje u skladu s nacionalnim pravom.

Članak 23.

Pravo na jednako postupanje

1. Sezonski radnici uživaju pravo jednakog postupanja kao i državljani države članice domaćina barem u odnosu na:

- (a) uvjete zapošljavanja, uključujući najnižu dob za zaposlenje, i radne uvjete, uključujući plaću i otkaz, radno vrijeme, dopust i praznike, kao i zdravstvene i sigurnosne zahtjeve na radnom mjestu;
- (b) pravo na štrajk i poduzimanje industrijske akcije, u skladu s nacionalnim pravom i praksom države članice domaćina, te slobodu udruživanja i povezivanja i članstva u organizaciji koja zastupa radnike ili u bilo kojoj strukovnoj organizaciji, uključujući prava i povlastice koje dodjeljuju te organizacije, uključujući pravo na pregovaranje i sklapanje kolektivnih ugovora, ne dovodeći u pitanje nacionalne odredbe o javnom poretku i javnoj sigurnosti;
- (c) zaostale isplate od poslodavaca, u vezi s eventualnim nepodmirenim primicima od rada, prema državljaninu treće zemlje;
- (d) grane socijalne sigurnosti, kako su određene u članku 3. Uredbe (EZ) br. 883/2004;
- (e) pristup robi i uslugama te ponudi robe i usluga koje su dostupne javnosti, osim stanovanja, ne dovodeći u pitanje slobodu sklapanja ugovora u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom;
- (f) usluge savjetovanja o sezonskom radu koje nude uredi za zapošljavanje;
- (g) obrazovanje i strukovno osposobljavanje;
- (h) priznavanja diploma, potvrda i drugih stručnih kvalifikacija, u skladu s odgovarajućim nacionalnim postupcima;

- (i) porezne povlastice, u mjeri u kojoj se smatra da sezonski radnik za porezne svrhe ima boravište u dotičnoj državi članici.

Sezonski radnici koji se presele u treću zemlju, ili nadživjele osobe takvih sezonskih radnika koje borave u trećoj zemlji te koje su stekle prava od sezonskih radnika, primaju zakonske mirovine na temelju prethodnog zaposlenja sezonskog radnika i koje su stečene u skladu sa zakonodavstvom navedenim u članku 3. Uredbe (EZ) br. 883/2004 pod istim uvjetima i po istim stopama kao državljani dotične države članice kada se presele u treću zemlju.

2. Države članice mogu ograničiti jednako postupanje:
- na temelju stavka 1. prvog podstavka točke (d) isključivanjem obiteljskih naknada i naknada za nezaposlenost, ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 1231/2010;
  - na temelju stavka 1. prvog podstavka točke (g) ograničavanjem njegove primjene na obrazovanje i strukovno osposobljavanje koje je izravno povezano sa specifičnom djelatnošću zaposlenja i isključivanjem bespovratnih sredstava i zajmova za studiranje i uzdržavanje ili drugih bespovratnih sredstava i zajmova;
  - na temelju stavka 1. prvog podstavka točke (i) u odnosu na porezne povlastice ograničavanjem njegove primjene na slučajeve u kojima se registrirano ili uobičajeno boravište članova obitelji sezonskog radnika za koje on/ona traži povlastice nalazi na državnom području dotične države članice.

3. Pravo na jednako postupanje predviđeno u stavku 1. ne dovodi u pitanje pravo države članice da oduzme ili odbije produljiti ili obnoviti odobrenje za potrebe sezonskog rada u skladu s člancima 9. i 15.

Članak 24.

Praćenje, ocjena i inspekcije

- Države članice osiguravaju mjere radi sprječavanja mogućih zlouporaba i sankcioniranja kršenja ove Direktive. Te mjere uključuju praćenje, ocjenu i, prema potrebi, inspekciju u skladu s nacionalnim pravom ili upravnom praksom.
- Države članice osiguravaju da službe koje su nadležne za inspekciju rada ili nadležna tijela i, kada je to predviđeno nacionalnim pravom za domaće radnike, organizacije koje zastupaju interese radnika imaju pristup radnom mjestu i, uz suglasnost radnika, pristup smještaju.

Članak 25.

Olakšavanje podnošenja pritužbi

1. Države članice osiguravaju učinkovite mehanizme putem kojih sezonski radnici mogu podnositi pritužbe protiv svojih poslodavaca izravno ili putem trećih osoba koje imaju, u skladu s kriterijima utvrđenim u njihovom nacionalnom pravu, legitiman interes za osiguravanje usklađenosti s ovom Direktivom, ili putem nadležnog tijela države članice ako je tako predviđeno nacionalnim pravom.

2. Države članice osiguravaju da treće osobe koje, u skladu s kriterijima utvrđenima u njihovom nacionalnom pravu, imaju legitiman interes za osiguravanje usklađenosti s ovom Direktivom, mogu u ime sezonskog radnika ili njemu u potporu, uz njegovo odobrenje, pokrenuti bilo koji upravni ili građanski postupak, isključujući postupke i odluke koji se odnose na vize za kratkotrajni boravak, predviđenima za provedbu ove Direktive.

3. Države članice osiguravaju da sezonski radnici imaju isti pristup kao i drugi radnici na sličnom radnom mjestu mjerama zaštite protiv otkaza ili drugog nepovoljnog postupanja od strane poslodavca kao reakcije na pritužbu iznesenu u okviru poduzeća ili na bilo koji pravni postupak čiji je cilj osigurati usklađenost s ovom Direktivom.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

Statistički podaci

1. Države članice dostavljaju Komisiji statističke podatke o broju odobrenja za potrebe sezonskog rada koje su izdane prvi puti, u mjeri u kojoj je to moguće, o broju državljana trećih zemalja čije je odobrenje za potrebe sezonskog rada produljeno, obnovljeno ili oduzeto. Ti statistički podaci razvrstavaju se prema državljanstvu i, u mjeri u kojoj je to moguće, prema razdoblju valjanosti odobrenja i gospodarskom sektoru.

2. Statistički podaci iz stavka 1. odnose se na referentna razdoblja od jedne kalendarske godine i dostavljaju se Komisiji u roku od šest mjeseci od završetka referentne godine. Prva referentna godina je 2017.

3. Statistički podaci iz stavka 1. dostavljaju se u skladu s Uredbom (EZ) br. 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 311/76 o izradi statistike o stranim radnicima (SL L 199, 31.7.2007., str. 23.).

Članak 27.**Izvjешćivanje**

Svake tri godine, a prvi put najkasnije 30. rujna 2019., Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Direktive u državama članicama te predlaže eventualne potrebne izmjene.

Članak 28.**Prenošenje**

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 30. rujna 2016. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 29.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 30.**Primatelji**

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Strasbourgu 26. veljače 2014.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

D. KOURKOULAS
